

**РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
ДРЖАВЕН ЗАВОД ЗА РЕВИЗИЈА**

Бр. 1103-218/8

Скопје, 15.03.2008 година

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОДБРАНА

КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

1. Предмет на овој Конечен извештај е извршената ревизија на финансиските извештаи на Министерството за одбрана (во понатамошниот текст МО), сметка за приходи наплатени од органи за 2006 година, кои се прикажани на страните 13, 14 и 15.
2. Ревизијата на финансиските извештаи од точка 1 на овој Извештај е извршена согласно член 2 став 1 и 2 од Законот за државна ревизија и Годишната програма за работа на Државниот завод за ревизија, согласно член 8 од Законот за државна ревизија.
3. Извршена е ревизија и издаден е извештај за финансиските извештаи на МО – сметка за приходи наплатени од органи за 2004 година. За годината која ѝ претходи на годината што е предмет на оваа ревизија, не е вршена ревизија.
4. Финансиските извештаи од точка 1 на овој Конечен извештај, претставуваат одговорност на раководството на субјектот од точка 1 на овој извештај, застапувано од:
 - Јован Манасиевски, министер за одбрана до 26.08.2006 година,
 - Лазар Еленовски, министер за одбрана од 26.08.2006 година.
5. Одговорност на ревизорите е да го издадат овој Конечен извештај, прикажан на страните 1 до 12, и да дадат мислење за финансиските извештаи од точка 1, засновано на извршената ревизија.
6. Ревизијата од точка 1 на овој Извештај е планирана и извршена во периодот од 10.09. до 28.12.2007 година, од страна на ревизорски тим на Државниот завод за ревизија.
7. Цел на ревизијата на финансиските извештаи од точка 1 на овој извештај е да овозможи ревизорот да изрази мислење:
 - дали финансиските извештаи вистинито и објективно ја искажуваат финансиската положба и резултатот на финансиските активности во согласност со применетата законска регулатива и
 - дали е остварено законско и наменско користење на средствата кои претставуваат државни расходи.

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОДБРАНА
Сметка за приходи наплатени од органи
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

8. Финансиските извештаи кои се предмет на овој извештај се засновани на годишната сметка составена според важечките прописи во Република Македонија со извршени рекласификации поради добивање на појасна слика.
9. Ревизијата е извршена во согласност со Стандардите за Државна Ревизија на Меѓународната организација на Врховните Ревизорски Институции (ИНТОСАИ) кои се пропишани за примена во Република Македонија при вршењето на државната ревизија. Овие стандарди бараат ревизијата да се планира и подготви, со цел да се добие разумно уверување дека финансиските извештаи се ослободени од значајни погрешни прикажувања. Ревизијата вклучува испитувања на докази, проценување на користените сметководствени принципи, како и на важните проценки направени од страна на раководството на субјектот од точка 1 на овој извештај, давање општа оценка за презентацијата на финансиските извештаи и давање оценка за конкретни финансиски трансакции. Веруваме дека извршената ревизија ни обезбедува разумна основа за изнесеното мислење.
10. Со ревизијата на финансиските извештаи за 2006 година дадени како составен дел на овој Конечен извештај, ревизијата го утврди следното:

10.1. Неправилна примена на акти

10.1.1. Во периодот од 1992 – 2007 година МО се стекнало со станови кои според потеклото можат да се поделат во три групи: станови кои потекнуваат од станбен фонд на поранешната ЈНА, станови кои МО ги стекнало по осамостојувањето на РМ преку отстапување на недвижности и станови кои се набавени со размена на недвижности, врз основа на Одлуки од Владата на РМ. Поради некомплетна и неажурирана евиденција и документација поврзана со станбената проблематика, ревизијата не беше во можност да го утврди вкупниот број на станови со кои МО располагало по разни основи во наведениот период, како и бројот на станови по различни категории: целосно откупени, откупени на рати, непродадени, бесправно вселени, спорни, службени станови, станови со станарско право и сл). Секоја од овие категории на станови се стекнати и подлежат на различни законски прописи (Закон за станбено обезбедување во ЈНА, Закон за одбрана, Закон за станбени односи, Закон за продажба на државните станови кои потекнуваат од станбениот фонд на поранешна ЈНА, Закон за домување, Закон за служба во АРМ), за кои се надлежни различни институции по однос на користењето и располагањето со истите, при што доаѓа до преклопување на надлежностите на повеќе институции, што има за ефект неажурирана и неусогласена евиденција на МО со податоци од останатите институции кои имаат надлежност при продажбата на становите – Министерството за транспорт и врски, Комисијата за станбени прашања при Владата на РМ и ЈП за стопанисување со станбен и деловен простор.

При ова треба да се земе во предвид и Законот за користење и располагање со ствари во државна сопственост, според кој сите недвижни и движни ствари кои ги користат државните органи, се во државна сопственост, а согласно чл 7 од истиот закон средствата остварени од продажбата, размената, закупот или давањето на користење на стварите се приход на Буџетот на РМ.

10.1.2. Не е донесено решение од министерот за определување на висината на надоместокот за користење на службен стан, што е спротивно на чл 183 ст 4 од Законот за служба на АРМ, поради што иако во овие станови се вселени лица од 2005 година, врз основа на решенија за доделени

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОДБРАНА
Сметка за приходи наплатени од органи
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

станови, не се склучени договори и за истите не се наплатува надоместок, што има за ефект неостварен приход во Буџетот на РМ.

- 10.1.3. Во Законот за служба во АРМ и донесените Правилници, со кои се утврдени критериумите, мерилата и постапките за доделување на службени станови, не е утврдено на која сметка се уплатуваат средствата од надоместокот за користење на службен стан, а согласно Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и Законот за домување, овие средства се приход на Буџетот на РМ. Ваквото непрецизирање може да доведе до уплата на средствата од надоместокот за користење на службените станови на сметка на МО, наместо истите да се уплатат во Буџетот на РМ.
- 10.1.4. Воените амбуланти, кои просторно се наоѓаат во склоп на касарните на МО, а во кои се извршуваат здравствените услуги од примарната здравствена заштита и од примарната стоматолошка здравствена заштита на вработените во МО, не се издвоени и основани како здравствени установи и немаат дозвола за работа од Министерството за здравство, што е спротивно на Законот за здравствено осигурување, и може да има за ефект ненаменско и неекономично користење на средствата потребни за функционирање на истите. Во тек е формирање на Служба за воено здравство – Военa болница, за трансформација на Воената болница, за која сеуште не е донесена одлука од Владата на РМ, што значи дека не се земени во предвид воените амбуланти, иако претходно се размислувало за формирање на ЦВЗУ - Центар за воени здравствени установи во склоп на МО, во кој ќе бидат вклучени Воената Болница и воените амбуланти, од 1.01.2008 година.
- 10.1.5. Врз основа на чл 70 од Законот за здравствено осигурување и донесените Правилници, изготвени се договори од МО – ГШ на АРМ (воени амбуланти при ВП на МО) за регулирање на правата и обврските помеѓу ФЗО и МО во поглед на извршување и плаќање здравствени услуги во примарната здравствена заштита и примарната стоматолошка здравствена заштита, кои се дадени на разгледување во правната служба на МО, но сеуште не се потврдени, а со тоа и не се потпишани од ФЗО. Резултатот од нерегулираните односи помеѓу МО и Фондот за здравствено осигурување доведува до трошење на средства од Буџетот на РМ преку Министерството за одбрана, кои не се рефундираат од Фондот за здравствено осигурување, ниту пак истите се контролираат од Фондот од аспект на наменско и економично користење на средствата.
- 10.1.6. Во 2006 година, во периодот од 17.07 до 25.07.2006 година, потпишани се 4 договори за давање под закуп на недвижности, на 5 односно 15 години, со вкупна годишна закупнина од 1.865 илјади денари, од заменик министерот за одбрана, без писмено овластување од министерот, поради што ревизијата изразува сомневање во изборот на понудувачите и постоење можност од корупција.
- 10.1.7. Во 2006 година, во 9 случаи МО склучило договори за издавање на недвижности под закуп, без одлука на Влада на РМ, а за тоа претходно министерството не ја известило Владата на РМ, што е спротивно на чл 4 ст 2 од Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост, поради што ревизијата изразува сомневање во изборот на понудувачите и постоење можност од корупција.

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОДБРАНА
Сметка за приходи наплатени од органи
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

Препораки и мерки

1. Министерот за одбрана во соработка со сите надлежни институции кои на еден или друг начин, се вклучени во станбената проблематика, да преземе активности во поглед на меѓусебно усогласување и устројување на точна евиденција, по претходна спроведена постапка за измена и дорегулирање на надлежностите во законските прописи.
2. Министерот за одбрана да донесе решение за утврдување на вредноста на бодот за пресметка на надоместокот за користење на службен стан, согласно чл 183 ст 3 од Законот за Служба на АРМ.
3. Врз основа на донесено решение за доделување на стан на користење, од надлежна комисија, секторот за логистика да изготвува договори и извршува примопредавање на станови, а средствата од наплата на надоместокот директно да ги насочува во Буџетот на РМ.
4. Врз основа на донесено решение за доделување на стан на користење, од надлежна комисија, секторот за логистика да изготвува договори и извршува примопредавање на станови, а средствата од наплата на надоместокот директно да ги насочува во Буџетот на РМ.
5. По регулирање на статусот на воените амбуланти да се склучат договори за извршување на здравствени услуги со Фондот за здравствено осигурување.
6. Потпишувањето на договорите да се извршува само од страна на овластени лица од министерот за одбрана и во рамките на неговите овластувања.
7. Во наредниот период МО при издавање на недвижностите под закуп да ги почитува одредбите од Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост.

10.2. Неправилности во искажувањето на приходите и расходите

10.2.1. Приходот што е остварен од: закупници од објекти, приходи од издавање на станови и станбени објекти, приходи од префактурирање на комуналните услуги по договорите за закуп, приходи од наплата на средства од стечајна маса од должници во стечај, наплата на главен долг и камата по судски решенија, уплати на депозити за учество на јавен оглас за давање на недвижности во закуп, приходи од тендери, приходи од продаден отпад, во вкупен износ од 105.223 илјади денари, во текот на 2006 година не е уплатен на соодветните уплатни сметки за јавни приходи, што е спротивно на Законот за буџетите и Упатството за начинот на евидентирање и распоредување на јавните приходи, и има за последица неосновано располагање и користење на средства што се приход на Буџетот на РМ.

10.2.2. МО во 2006 година и во изминатиот период, остварува приходи од давање на недвижности под закуп, на 5, 10, 15, 30 години, согласно одредбите од Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост, на повеќе начини: врз основа на одлука од министерот за одбрана, со објавен оглас за давање во закуп, донесени Одлуки од Владата на РМ за давање во закуп со непосредна спогодба, на правни лица со определена намена, донесени Одлуки од Владата на РМ за престанок и за давање на користење (времено или трајно користење) на недвижна ствар, со или без надомест, закуп на простор во склоп на касарни, воен полигон или кров на некој објект на АРМ за поставување на антенски столб и монтажа на базни станици, по пат на непосредно спогодување со Министерството за одбрана, закуп на простор издаден на НАТО – КФОР контингенти или сили, за користење на објекти, земјиште, згради и комунални услуги. Исто така, согласно Законот за јавни набавки,

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОДБРАНА
Сметка за приходи наплатени од органи
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

во 2003 и 2004 година: закуп односно надоместок за користење на деловен простор во кој ќе се извршува функцијата продажба на стоки и услуги (угостителски услуги) во воените кантини во касарни на МО, со обврска за преземање на работници од МО, и обврска за плаќање на потрошена електрична енергија и вода.

Со увидот во сметководствената евиденција и помошната евиденција (прегледи и договори) од одделението за инфраструктура, се констатира следното:

- одделението за недвижности и одделението за сметководство не располагаат со ажуриран преглед на издадени објекти и земјиште под закуп во изминатиот период и во 2006 година, поради што ревизијата нема целосен увид во тоа кои средства на министерството се издаваат под закуп што може да има за ефект неостварен приход од издаден објект или земјиште.
- договорите за закуп на недвижен имот не се ревидирани со донесувањето на Законот за правата, обврските и одговорностите на органите на државна власт во поглед на средствата во државна сопственост што тие ги користат и располагаат, објавен во сл в 61/2002, согласно кој договорите со физички и правни лица престануваат да важат со истекот на рокот за кој се склучени, а договорите склучени на неопределено време во рок од една година од влегувањето во сила на овој закон;
- утврдени се ненаплатени побарувања по основ на закупнина, како и по основ на рефундирање – префактурирање на комуналните услуги (потрошена електрична енергија, вода, губретарина);
- кај поголем број на закупци не е регулиран начинот на плаќање на комуналните услуги, поради што истите и не се фактурирани;
- не се почитувани одредбите за плаќање на закупнина во рокот утврден со договорот, а МО не го применувал членот за раскинување на договорот во случај на неплаќање;
- од ноември 2006 година не се врши фактурирање на закупнина од страна на секторот за логистика и недвижности, а во одделни случаи воопшто не е извршено фактурирање иако се користи просторот;
- ненавремено или пак воопшто не се преземаат мерки за наплата на побарувањата;
- во најголем број случаи не се реализирани обврските на закупците на недвижности според договорите да преземат работници од МО; и
- не постои систем на контрола и координација во организациските единици кои се задолжени за реализацијата на склучените договори (за наплата на обврските за закупнина).

Ваквиот начин на работење влијае на неостварување на приход во Буџетот на РМ, а несовесното работење на лицата во министерството овозможиле стекнување на противправна имотна корист на правни и физички лица на терет на државата.

10.2.3. Ревизијата не можеше да се увери во реалноста и објективноста на расходите за електрична енергија и водовод и канализација исплатени од сметката за приходи наплатени од органи во вкупен износ од 31.721 илјади денари, како и од сметката за редовно работење, од причина што во изминатиот период (2006 година и години наназад) е користена електрична енергија и вода на терет на МО од страна на закупците на недвижности, на кои во најголем дел не им се префактурирани услугите односно не се задолжени за истите, при што и за оние кои се задолжени

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОДБРАНА
Сметка за приходи наплатени од органи
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

со фактури постои мал процент на наплата на комуналните услуги, а во одделни случаи и нема можност за наплата поради застареност. Резултатот од ваквото работење може да доведе до незаконско трошење на средства, а поради непланирани средства на реалната потрошувачка на електричната енергија и вода при сведување и задолжување на МО во одделни периоди да дојде до неможност за плаќање на истата поради недостиг на буџетски средства, за кое пак се задолжува МО за камата.

Препораки и мерки

1. МО во соработка со Министерството за финансии да превземе соодветни мерки и воспостави процедури со цел јавните приходи по основ на: закупнини од објекти, приходи од издавање на станови и станбени објекти, приходи од префактурирање за комунални услуги по договорите за закуп, приходи од наплата на средства од стечајна маса од должници во стечај, наплата на главен долг и камата по судски решенија, уплати на депозити за учество на јавен оглас за давање на недвижности во закуп, приходи од тендери, приходи од продаден отпад, и сл., навремено и целосно да ги уплатува на уплатните сметки за јавни приходи, согласно Законот за буџети и Упатството за начинот на евидентирање и распоредување на јавните приходи.
2. Секторот за логистика и недвижности да изврши увид и анализа во сите активни и неактивни договори и да достави до закупците опомена пред раскинување со цел да се наплатат побарувањата, а во случај на неплаќање по опомената истите да се утужат, а објектите да се превземат од МО.
3. Да се формира комисија за утврдување на одговорноста на лицата во МО кои овозможиле незаконско користење на недвижностите односно владение од страна на субјекти без важечки договор.
4. Да се вршат редовно контроли во врска со извршувањето на договорните обврски од страна на закупците и начинот на користење на објектите, од страна на секторот и одделението за недвижности задолжени согласно Правилникот за организација и систематизација во МО.
5. Во МО да се формира комисија која ќе врши примопредавање на објектите издадени под закуп, а исто така и превземање на објектите во случај кога завршува договорот за закуп.
6. Секторот за персонални и правни работи да преземе мерки во однос на превземањето на работници како обврска по договорите за закуп, а доколку закупците не ја исполнуваат оваа обврска да се покрене постапка за раскинување на договорот.
7. Во МО да се воспостави систем на контрола, координација, евиденција и следење на состојбите за реализирање на обврските согласно одредбите од договорите.

10.3. Неправилности во искажувањето на позициите во Билансот на состојба

10.3.1. Побарувањата од купувачи по основ на закупнини и комунални услуги (потрошена електрична енергија, вода, ѓубретарина) не се реално и објективно искажани во деловните книги и Билансот на состојба со 31.12.2006 година што е спротивно на Законот за сметководството за буџетите и буџетските корисници, од причина што побарувањата не се евидентирани поради неиздадени фактури во 2006 година односно нефактурирање, иако просторот се користи од закупопримачите, (најголем дел се однесува за последните 11 и 12 месец 2006 година, а за дел не се фактурира и од 3 до 12 месец 2006 година). Не е извршено фактурирање ниту во 2007 година до денот на ревизијата што е утврдено со увид во деловните книги во 2007 година. Ефектот од нефактурирањето

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОДБРАНА
Сметка за приходи наплатени од органи
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

е ненаплатен приход во Буџетот на РМ, непресметан и неплатен ДДВ на државата и стекнување корист од страна на закупците.

10.3.2. Со 31.12.2006 година изготвени се прегледи на застарени побарувања по разни основи од правни и физички лица, кои во најголем дел потекнуваат од закуп на недвижности (земјиште и објекти) во вкупен износ од 137.989 илјади денари, постари од 3 години, за кои во изминатиот период одговорните лица во МО не поднеле навремено тужби за наплата по судски пат, со што дозволиле истите да застарат согласно чл 360 од Законот за облигациони односи, а со тоа овозможиле стекнување на противправна имотна корист на правни и физички лица. Ефектот од ненавремено поднесени тужби е ненаплатен приход во Буџетот на РМ и директна ненадоместлива штета на државата.

10.3.3. Пресметаниот ДДВ, искажан во фактурите на МО, кој се плаќа на државата по аконтативните даночни пријави од страна на МО, го користат закупците, во смисла на намалување на нивната обврска за плаќање на ДДВ по основ на влезниот данок во добиените фактури, иако истите не ги платиле. На ваков начин закупците не само што користат објекти за кои не плаќаат закупнина и комунални услуги, спротивно на договорите за закуп, туку и го користат влезниот ДДВ за намалување на нивната обврска према државата, што доведува до неосновано збогатување на одделни фирми на терет на државата, овозможено преку ова министерство.

10.3.4. Во 2006 година и во изминатиот период, МО преку воените амбуланти при ГШ на АРМ извршува здравствени услуги (од примарната здравствена заштита и од примарната стоматолошка здравствена заштита), при што корисници на овие услуги се вработените во МО. За овие услуги МО, без склучен договор, фактурира на Фондот за здравствено осигурување, меѓутоа овие побарувања не се наплатуваат, така што вкупниот износ на ненаплатени побарувања од ФЗО со 31.12.2006 година изнесуваат 21.046 илјади денари. Трошоците што се направени за функционирање на воените амбуланти преку сметката за редовно работење, само за 2006 година изнесуваат вкупно 29.425 илјади денари, а се однесуваат на патни и дневни расходи, потрошен материјал: административни материјали, лекови, санитарски, стоматолошки и други медицински материјали, договорни услуги и купена медицинска опрема). Од друга страна, партиципацијата која е наплатена од корисниците на услуги на сметка на МО - приходи наплатени од органи и која, согласно Законот за здравствено осигурување, е приход на Фондот, изнесува 159 илјади денари. Резултатот од нерегулираните односи помеѓу МО и Фондот за здравствено осигурување доведува до трошење на средства од Буџетот на РМ преку Министерството за одбрана, кои не се рефундираат од Фондот за здравствено осигурување, ниту пак истите се контролираат од Фондот од аспект на наменско и економично користење на средствата.

10.3.5. Спротивно на Законот за сметководство за буџетите и буџетските корисници, становите со кои располага МО не се евидентирани во деловните книги и финансиските извештаи на МО, ниту пак е извршен попис на становите со 31.12.2006 година. МО не располага со сметководствена аналитичка евиденција по лица за побарувањата по основ на купопродажни договори за становите продадени на рати и издадени под закуп, а со самото тоа нема евиденција дали се наплаќаат согласно склучените договори. Вкупно остварен приход од станарини на

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОДБРАНА
Сметка за приходи наплатени од органи
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

сметка на МО во 2006 година изнесува 577 илјади денари, за кој што неможе да се потврди дали и колку истиот е реален. Според евиденцијата на одделението за инфраструктура дел од непродадените станови се бесправно вселени од разни лица, а одредени станови се спорни бидејќи се издаваат во подзакуп, корисниците на станот живеат во странство, и се водат судски спорови. Ваквиот начин на работење влијае на објективноста и реалноста на позициите искажани во финансиските извештаи за сметката за редовно работење и сметката за приходи наплатени од органи.

10.3.6. Спротивно на Законот за сметководството за буџетите и буџетските корисници, во 2006 година врз основа на налог од раководителот на секторот, сторниран е износ од 44.635 илјади денари, а се однесува на неизмирена обврска спрема ЈСП Скопје по фактура од 2003 година, за превоз на раселени лица во 2001 година, за кој се води судски спор пред надлежен суд, и за кој сеуште нема донесено одлука од надлежен судски орган. Со извршеното сторно без соодветен документ извршено е бришење на обврските со што нереално и необјективно се искажани обврските во деловните книги и финансиските извештаи.

10.3.7. На позицијата - Вонбилансна евиденција од Билансот на состојба искажан е износ од 165.922 илјади денари, по основ на:

- неоправдани исплати по профактури (аванси) на правни лица во вкупен износ од 165.499 илјади денари, врз основа на склучени договори, во периодот од 1997 до 1999 година, за кои документацијата не е комплетирана или реализацијата не е целосно завршена. И покрај наодите во извештаите од Државниот завод за ревизија за извршена ревизија на финансиските извештаи на МО за 2001 и 2004 година, по однос на овие исплати, во изминатиот период МО не превзело навремени мерки за враќање на средствата, (освен за побарувањата од ТД БЕ – МА кој што предмет сеуште е во постапка на решавање), со што дозволило најголем дел од побарувањата да застарат, согласно чл 360 од Законот за облигациони односи, а со тоа овозможено е бескаматно кредитирање на одделни субјекти и незаконско трошење на буџетски средства со неможност за враќање на истите.
- неоправдани исплати на вработените во МО и АРМ во износ од 407 илјади денари, на кои по разни основи им престанал работниот однос, а се однесуваат на повеќе исплатени плати, надомест за исхрана, превоз и одвоен живот, од кои побарувања кои се застарени и за кои не се превземени навремени законски мерки за нивна наплата изнесуваат 352 илјади денари, со што овозможено е бескаматно кредитирање на физички лица и незаконско трошење на буџетски средства со неможност за враќање на истите.

Препораки и мерки

1. Во МО да се изработи софтвер кој ќе овозможи шифрирање, евиденција и следење на побарувањата по основ на закупнина, како и инвестиционо и тековно одржување. Во соработка со СФУР неопходно е да се воспостави аналитичка евиденција за следење на побарувањата и наплата по основ на закуп.
2. Министерот за одбрана да преземе активности во поглед на утврдување на одговорноста на лицата кои не презеле мерки за навремено утужување на побарувањата и дозволиле истите да застарат согласно Законот за облигациони односи, а против одговорните лица да се преземат соодветни мерки. (т. 10. 3.2. и 10.3.7.)

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОДБРАНА
Сметка за приходи наплатени од органи
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

3. Одговорните лица во МО, да го пресметаат и наплатат целиот приход од издавање на недвижности под закуп во изминатиот период со издавање на фактури за закупците и истиот директно да се насочува во Буџетот на РМ.
4. По регулирање на статусот на воените амбуланти, да се склучат договори за извршување на здравствени услуги со Фондот за здравствено осигурување.
5. Пред да се даде налог за евидентирање на становите треба да се провери законската регулатива од аспект на правото на располагање со станови и двојната надлежност поради `сеуште важечката и неусогласена законска регулатива.
6. Во сметководствената евиденција да бидат искажани обврските спрема ЈСП Скопје `се до донесување на конечна судска одлука.

10.4. Ненаменско и незаконско користење на средствата

10.4.1. Направени расходи без претходно обезбедени средства со буџетот/финансискиот план и спротивно на законските прописи

- Со извршената споредба на планираните и одобрени средства од Буџетот на РМ во однос на потрошените средства по ставки и подставки кај сметката за приходи наплатени од органи, ревизијата утврди случаи на ненаменско користење на средствата од оваа сметка за потребите на сметките за приходи од самофинансирачки активности - Воена болница и угостителските објекти, во вкупен износ од 9.205 илјади денари, и тоа:
 - за Воена болница се потрошени средства за електрична енергија, водовод и канализација, прехранбени продукти и пијалоци, телефон и телефакс и течно гориво за греење, во вкупен износ од 6.401 илјади денари,
 - за угостителските објекти се потрошени средства за електрична енергија, прехранбени продукти и пијалоци и други материјали, во вкупен износ од 2.804 илјади денари.

Процентот на потрошени средства за другите две сметки изнесува 16,33% од вкупниот износ на трошоци искажани на сметката за приходи наплатени од органи.

Потрошените средства од оваа сметка за сметка на другите сметки без согласност на Министерството за финансии и соодветна одлука на Владата на РМ е ненаменско трошење на средствата.

- Незаконско располагање и користење на средства од закупници од објекти, приходи од издавање на станови и станбени објекти, приходи од префактурирање за комунални услуги по договорите за закуп, приходи од наплата на средства од стечајна маса од должници во стечај, наплата на главен долг и камата по судски решенија, уплати на депозити за учество на јавен оглас за давање на недвижности во закуп, приходи од тендери, приходи од продаден отпад, во вкупен износ од 105.223 илјади денари, кој претставува приход на Буџетот на РМ. (образложение во т 10.2.1.)
- Исплата на аванс од 5.000 усд на 3.07.2006 година на вработено лице по патен налог за службено патување во странство, кој што е правдан на 13.04.2007 година по патниот налог во кој има пресметано 1 дневница за патување во САД на износ од 110 усд, а со каса прими се враќа во благајна 4.985 усд после една година, што претставува бескаматно кредитирање.

Препораки и мерки

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОДБРАНА
Сметка за приходи наплатени од органи
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

1. Одговорните лица во МО да преземат соодветни мерки за примена на Законот за буџетите во однос на наменското и законско користење на средствата согласно одобрените буџет и програмите на Министерството за одбрана.
2. Одговорните лица во МО да преземат соодветни мерки за примена на Законот за буџетите и Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост, во однос на директно насочување на приходот што припаѓа на државата, при што истиот навремено и целосно да биде уплатуван во Буџетот на РМ на соодветните уплатни сметки за јавни приходи.

10.4.2. Неприменување на постапките од Законот за јавни набавки

Во врска со примената на Законот за јавни набавки ревизијата утврди:

- Исплати на средства за набавка на материјали и прехранбени производи од Електромак, Скопје, Партнер Ком, Скопје и ЕТА – РО, Скопје во вкупен износ од 597 илјади денари, без спроведена постапка за јавна набавка спротивно на Законот за јавни набавки.
- Изработката на финансискиот план за градежните објекти не се темели на база на реалните потреби на МО и ГШ на АРМ односно однапред дефинирани проекти или предмер пресметки со кои би се определиле потребните финансиски средства; не постои контрола која би осигурала дека предмер пресметката ги содржи сите потребни позиции за извршување на градежните работи; одделението за инфраструктура нема изработено критериуми за избор на најповолен понудувач согласно ЗЈН, се зема само цената, а не и други критериуми; не постојат интерни акти или пишани процедури со кои ќе се регулираат процесите на планирање на финансиски средства, за извршување на работите и за начинот на следење на изградбата и реконструкцијата на градежните објекти и техничкиот прием на објектите, што може да има за ефект ненаменско и незаконско трошење на средства.
- Склучени се повеќегодишни договори (обично со рок од 2 години) со одредени фирми за одржување на градежни објекти, дадени во Прилог бр 1 кон извештајот, што е спротивно на Законот за јавни набавки, од причина што се работи за извршување на услуги кои се планираат на годишно ниво, и има за ефект неспроведување на постапка за јавна набавка и ставање на одредени фирми во повластена положба.
- Во 2006 година склучени се договори со градежни фирми на вкупен износ од 21.744 илјади денари, од кои реализирани се вкупно 15.756 илјади денари до 31.12.2006 година, а нереализирани остануваат 5.988 илјади денари, и покрај тоа што работите требало да завршат со 31.12.2006 година. Дел од овој износ е оправдан со времени или завршни ситуации во почетокот на 2007 година во вкупен износ од 1.174 илјади денари, а дел воопшто не е реализиран до денот на ревизијата во вкупен износ од 4.814 илјади денари. Постои доцнење во извршувањето на договорените работи односно непридржување кон рокот утврден со договорот, а МО нема пресметано пенали за доцнење со што би се заштедиле буџетски средства, во случаи кога вината е на изведувачот.
- Во договорите не е утврдена цена по норма час, се применуваат различни цени во зависност од степенот на образование на лицата кои се ангажирани, предвидено е да се фактурира за патни и транспортни трошоци и вредност на услуги од трети лица, манипулативни трошоци, што значи дека иако овие добавувачи се јавиле на тендер и биле избрани за најповолни понудувачи истите не можат да ги извршат услугите и користат услуги од трети лица, за што се приложуваат фактури за потрошен материјал или делови кои се заменуваат, при што во одделни случаи при фактурирањето од избраните добавувачи се фактурираат по

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОДБРАНА
Сметка за приходи наплатени од органи
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

цени со ДДВ зголемени уште еднаш со ддв. Резултатот од ваквиот начин на работење доведува до незаконско и ненаменско трошење на буџетски средства.

Непочитувањето на одредбите од Законот за јавни набавки има за последица примена на необјективни критериуми за избор на најповолен добавувач, нетранспарентност при склучувањето на договорите и повластена положба на одредени добавувачи.

Препораки и мерки

1. Одговорните лица во МО да преземат соодветни мерки за постапување по одредбите од Законот за јавни набавки и интерните акти на министерството со кои е уреден начинот за сите видови набавки, со што ќе се обезбеди транспарентност и фер конкуренција меѓу понудувачите.

11. Според наше мислење, поради значењето на прашањата изнесени во точките 10.2.1 до 10.2.3. и 10.3.1 до 10.3.7. ние не изразуваме мислење за реалноста и објективноста на финансиските извештаи на Министерството за одбрана - сметка за приходи наплатени од органи, под 31.12.2006 година и резултатот од финансиските активности за годината која завршува со тој датум согласно важечката законска регулатива.

12. Според наше мислење, поради значењето на прашањата изнесени во точката 10.4. кај Министерството за одбрана – сметка за приходи наплатени од органи не е остварено законско и наменско користење на средствата во финансиските трансакции кои претставуваат државни расходи за 2006 година.

13. Обрнуваме внимание на следното:
 - Во врска со недвижниот имот, сопствениот на РМ, а кој е даден на користење и располагање на МО, во 2004 год Владата на РМ на 36 седница одржана на 10.06.2005 год го донела Проект – планот на недвижниот имот предвиден за конверзија на имотот од МО, заедно со Динамичниот план за конверзија на недвижниот имот 2004 – 2007 година. Владата на РМ го задолжила МО секои шест месеци да ѝ поднесува извештај за реализација на овој проект план. Во МО, за годината што е предмет на ревизија, изготвен е извештај за реализација на Проект – планот за недвижен имот предвиден за конверзија од АРМ и МО, за период јануари – декември 2006 година, кој опфаќа приказ на реализираните проекти на ослободување од несуштинскиот имот во изминатиот период, моделите, ефектите од конверзија, со укажување на проблеми кои се појавиле во текот на спроведување на постапката за дивестирање на имотот. На крајот на извештајот дадени се одредени предлог - заклучоци кои се однесуваат главно на: поголема соработка и активно учество помеѓу МО и Министерството за финансии, Министерството за економија, Министерството за животна средина и просторно планирање, Министерството за земјоделие и Министерството за правда, во реализација на проект – планот; ЈП за стопанисување со станбен и деловен простор да ја реализира изградбата на службени станови по јавниот повик и на МО да му стави на располагање изградени станови за службени потреби на воените лица; МО да поведе постапка за раскинување на договорите, согласно важечките закони, против сите лица кои неовластено користат имот (закупци на кои им се истечени договорите за закуп на земјиште или објекти) и да се поведат судски постапки заради наплата на неплатената закупнина. Средствата остварени за реализација на проект планот на недвижниот имот предвидени за конверзија од АРМ претставуваат приход на Буџетот на РМ,

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОДБРАНА
Сметка за приходи наплатени од органи
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

со намена за изградба и одржување на станбен фонд на АРМ и МО. Ревизијата нема добиено одговор дали овој извештај е доставен до Владата на РМ и дали истата се произнела по предлог заклучоците, посебно во делот за насочување на остварените приходи од спроведената конверзија на недвижен имот во Буџетот на РМ, и нивно ставање во функција за изградба и одржување на станбениот фонд на АРМ и МО, заради преземање на соодветни активности согласно законските прописи.

14. Ревизијата има обврска да истакне дека од страна на МО по претходниот ревизорски извештај за 2004 година делумно се спроведени препораките и мерките за отстранување на констатираните неправилности по извештајот, дел воопшто не се спроведени, а за дел се преземаат мерки кои се во тек на извршување. Исто така, во изминатиот период извршени се повеќе контроли и ревизии од надлежните институции: Централна внатрешна ревизија и Управата за јавни приходи при МФ, како и од внатрешната ревизија при МО и одделението за инспекција во одбраната, кои покриваат поголем број на области од аспект на финансиското работење и примената на Законот за јавни набавки, за што изготвени се извештаи со утврдени неправилности. За отстранување на истите дадени се препораки и мерки, кои делумно се спроведени. Согласно наведеното, а земајќи ја предвид големината, структурата и специфичноста на работите и задачите кои ги има ова министерство во остварувањето на системот на одбраната на земјата, ревизијата предлага зајакнување на одделението за инспекција и внатрешната ревизија, кои континуирано ќе вршат контроли за следење на работењето на министерството во смисла на правилна примена и почитување на законските прописи.

Скопје, 14.03.2008 година

Овластен државен ревизор

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОДБРАНА
Сметка за приходи наплатени од органи
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

БИЛАНС НА ПРИХОДИ И РАСХОДИ ЗА 2006 година

	во 000 денари	
Опис на позицијата	2006	2005
Приходи		
Неданочни приходи	106.472	83.641
Трансфери и донации	713	385
Вкупно приходи	107.185	84.026
Расходи		
Тековни расходи		
Стоки и услуги	56.356	55.264
Вкупно тековни расходи	56.356	55.264
Капитални расходи		
Капитални расходи	2.596	28.049
Вкупно капитални расходи	2.596	28.049
Вкупно расходи	58.952	83.313
Остварен вишок на приходи - добивка пред оданочување	48.233	713

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОДБРАНА
Сметка за приходи наплатени од органи
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

БИЛАНС НА СОСТОЈБА НА ДЕН 31.ДЕКЕМВРИ

	во 000 денари	
Опис на позицијата	2006	2005
Актива		
Тековни средства		
Парични средства	48.583	1.186
Побарувања	199.989	212.139
Побарувања од вработените	306	166
Финансиски и пресметковни односи	0	7.825
Побарувања од државата и други институции	0	52
Активни временски разграничувања	173.082	216.926
Вкупно тековни средства	421.960	438.294
Постојани средства		
Долгорочни кредити и позајмици дадени во земјата и странство и орочени средства	420	365
Вкупно постојани средства	420	365
Вкупна актива	422.380	438.659
Вонбилансна евиденција	165.922	165.973
Пасива		
Тековни обврски		
Краткорочни обврски спрема добавувачи	0	44.814
Примени аванси, депозити и кауции	7.105	0
Обврски спрема државата и други институции	73	0
Финансиски и пресметковни односи	4.007	4.030
Пасивни временски разграничувања	410.775	389.450
Вкупно тековни обврски	421.960	438.294
Извори на средства		
Извори на капитални средства	420	365
Вкупно извори на деловни средства	420	365
Вкупна пасива	422.380	438.659
Вонбилансна евиденција	165.922	165.973

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОДБРАНА
Сметка за приходи наплатени од органи
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

ПРЕГЛЕД
НА ПРОМЕНИ НА ИЗВОРИ НА КАПИТАЛНИТЕ СРЕДСТВА ЗА 2006 ГОДИНА

во 000 денари

О П И С	Државен јавен капитал	Останат капитал (залихи на материјали, резервни делови и ситен инвентар и хартии од вредност)	Вкупно
Состојба 01.01.2006 година	365	-	365
Зголемување по основ на:	55	-	55
Дивиденда за 2006 година	55	-	55
Намалување по основ на:	-	-	-
Состојба 31.12.2006 година	420	-	420